

Kunnskapsdepartementet

Høring - NOU 2010:8 Med forskertrang og lekelyst

Høgskulen i Sogn og Fjordane ved avdeling for lærarutdanning og idrett har sett på innstillinga frå utvalet, og har følgjande merknader til rapporten. Avdelinga oppretta ei gruppe som har lest innstillinga. Gruppen består av faglærarar (pedagogikk, samfunnsfag, estetiske fag) og studieieiar frå førskulelærarutdanninga.

Vi opplever at Brenna-utvalet har gjort eit grundig og godt arbeid og skrive ein NOU som samsvarar godt med utvalet sitt mandat. NOU'en gir ein god historisk dokumentasjon på korleis barnehagen har utvikla seg, noko som er til stor nytte for oss som arbeider i førskulelærarutdanninga.

I del III blir det gjort viktige vurderingar og vi har valt å leggje vekt på å kommentere dei anbefalingane som vi opplever som mest sentrale.

Punkt 11.6.2 Barn i alderen 1-2 år

Når utvalet skal sjå på korleis ein kan sikre *alle førskulebarn* eit systematisk pedagogisk tilbod, bør ein også ta barn under 3 år med i vurderinga. Utvalet har her valt å sjå vekk frå denne gruppa, sjølv om barn på eitt og to år utgjer rundt ein tredjedel av alle barn i barnehage i dag. I og med at prosentdelen barn med erfaring frå barnehage per dags dato er på 96 prosent, vil det vera eit viktigare poeng å sikre det pedagogiske tilbodet for *alle barn* heller enn å gjere barnehagen obligatorisk for ei bestemt aldersgruppe. Om ein skal sikre alle førskulebarn eit systematisk pedagogisk tilbod, bør dette også i aller høgste grad gjelde barn på eitt og to år. I utredninga vert det ved fleire høve lagt vekt på korleis hjernen formast i barnets første par leveår, og det blir også framheva at kvaliteten på det pedagogiske tilbodet for dei yngste dermed er svært avgjerande. Vi meiner at det pedagogiske tilbodet til barn under tre år bør takast med i anbefalingane. Blant anna bør punktet om familiebarnehagar drøftast nærare. Vi meiner at det bør gjerast ei nærare utgreiing om korleis ein kan sikre dei yngste eit systematisk pedagogisk og kvalitetsmessig godt barneagetilbod.

Punkt 12.2 Gratis barnehage

Forslaget om 20 timar gratis barnehage i veka til alle barn i aldersgruppa 3-5 år, ser vi på som positivt. Vi støttar forslaget om at innhaldet i desse timane skal vere basert på eit heilskapleg syn på læring, og at dette vert gjeve innanfor det ordinære barneagetilbodet.

Ideelt sett burde det vore 20 timar gratis barnehage i veka til alle barn som går i barnehagen, men vi kan forstå at det ikkje er økonomisk grunnlag for dette på noverande tidspunkt.

Punkt 12.4.1 Målformuleringar i rammeplanen

Utvalet foreslår at det i Rammeplanen vert sett mål for kva det enkelte barn skal utvikle av basiskompetanse. Vi synest at det er fint at utvalet har tatt tak i punktet basiskompetanse og sett på

problemstillingar rundt utviklinga av dette. Punkta som var lista opp i Rammeplan av 1996 er eit godt utgangspunkt for å konkretisere kva ein meiner med basiskompetanse. Desse punkta må sjølvsagt vidareutviklast i arbeidet med ny Rammeplan.

Punkt 12.4.2 Frå plan til praksis

Utvalet foreslår at det i rammeplanen må stillast krav til likt fokus på formelle og uformelle læringssituasjonar i barnehagen. Utvalet skriv mykje bra om uformell læring. Uformelle læringssituasjonar vil bidra til at barnet er ein aktiv medskapar og barns spontane initiativ vil føre til ny læring. Det er viktig at pedagogane ser denne muligheita til læring og tar utgangspunkt i barnas initiativ.

Utvalet skriv ”*Utvalet er også (...), men vil vise til at dette alene vil bidra til at det er de aktive, utadvendt og engasjerte barna som i størst grad får oppmerksomhet og får styre aktivitetene i barnehagen*”. Vi er usikre på om det å gjera aktivitetane formelle aleine vil vera det som får dei stille barna fram. For barn, utadvendte eller innadvendte, vil det å ta utgangspunkt i uformelle situasjonar gi stor motivasjon. Det viktige her er korleis personalet ser barna og sikrar at alle barn bli sett i barnehagen.

Vi er einige med utvalet i at det skal vere både formell og uformell læring i barnehagen. Vi er uroa for at det å framheva det formelle kan gå på bekostning av det uformelle. Her er det viktig korleis ein formulerar desse punkta.

Punkt 12.4.4 Tilpassa tilbod og identifisering av barn med særlege behov

Utvalet foreslår at alle barnehagar må ta i bruk ein tretrinnsmodell for meir systematisk identifisering og oppfølging av barn med særlege behov. Utvalet foreslår også at det vert utarbeidd ein rettleiar for barnehagane om arbeidet med barn med traume.

Vi er einige i punkta og meiner desse er viktige, men vi er usikre på om utvalet meiner at modellen skal brukast på alle barn. Det er bra at det blir utvikla materiale til dette arbeidet, men det må ikkje bli slik at alle barn skal kartleggast. Her må vi ha tillitt til at pedagogane med sin fagkunnskap kan gjere ei vurdering av kva barn som treng ekstra hjelp. Vi stiller oss også tvilande til at kartlegging av alle barn etter ein tretrinnsmodell kan gjennomførast så lenge det er så få pedagogar i barnehagen.

Punkt 12.5 Personalet i barnehagen

Vi er einig med utvalet si bekymring for kompetansesituasjonen hjå dei tilsette i barnehagen. Vi støttar såleis framlegget om at minimum 50% av dei tilsette må ha førskulelærerutdanning, og at det i tillegg vert innført eit minimumskrav til formelle kvalifikasjonar for assistentar.

Utvalet sitt forslag om 4-årig førskulelærerutdanning støttar vi ikkje. Vi meiner at dette er i strid mot innføringa av 3-årig bachelor og 2-årig master vi har i dag og som resten av Europa også nyttar. Vi ser heller at ein utvidar tilbodet av masterutdanningar retta mot førskulelærer, då vi på sikt ser at dette er vegen å gå. Det er også viktig at det vert minst mogleg skilnad mellom grunnskulelærerutdanninga (som truleg vil bli 5-årig) og førskulelærerutdanninga.

Vi har også ein kommentar til forslaget om dispensasjon frå utdanningskravet. Vi støttar fullt ut at det å gi varige dispensasjonar bør fjernast. Midlertidige dispensasjonar bør stå i samsvar med den tida det tek å kvalifisere seg gjennom ei deltidsutdanning (4 år), då dette kan hjelpe kommunar som har problem med å få kvalifiserte søkarar til sine barnehagar.

Punkt 12.6 Samarbeid og samanheng mellom barnehage og skule

I avsnittet 12.6 vert det trekt fram forslag om praksis i barnehagen for studentar i grunnskulelærerutdanninga retta inn mot 1.- 7. trinn. Dette forslaget synest vi er viktig og vi støttar forslaget då vi ser at dette kan vere eit godt tiltak for å betre overgangen mellom barnehage og skule.

Punkt 12.7 Styring av sektoren og foreldrebetaling

Vi vil også trekke fram forslaget om sterkare nasjonale kvalitetskrav i barnehagen gjennom lov og forskrifter. Dette er eit viktig punkt, men vi etterlyser her noko om storleik på barnegrupper, då vi ser på dette som ein avgjerande faktor for kvalitet i barnehagen.

Punkt 12.8 Kunnskap om barnehagens betydning

Utvalet kjem med viktige framlegg om forskning på barnehagesektoren. Det trengst betydeleg meir forskning innan dette fagområdet. Skal vi lukkast med fagleg utvikling av barnehageområdet, må det i lang tid framover øyremerkast midlar til forskning innanfor feltet.

Med helsing
Høgskulen i Sogn og Fjordane

Åse Løkeland
Rektor

Rasmus Stokke
Dekan avdeling for lærarutdanning og idrett